

Priloga 4: Opis ekonomskih meril za izbor vlog in njihov izračun ter sestavine poslovnega načrta za enostavne in zahtevne naložbe

I. Obseg skupnega prihodka iz kmetijskih oz. drugih dejavnosti na enoto vloženega dela

Upošteva se obseg skupnega letnega prihodka iz kmetijskih oz. drugih dejavnosti vključno z vrednostjo dodeljenih neposrednih in izravnalnih plačil v letu pred objavo javnega razpisa (velja za enostavne ali zahtevne naložbe) oziroma v letu zaključka naložbe (velja za majhne naložbe). Vir podatkov za izračun obsega skupnega prihodka so lahko Katalog kalkulacij javne službe kmetijskega svetovanja (v nadaljnjem besedilu: JSKS), podatki iz poslovanja dobljeni iz knjigovodstva FADN oziroma podatki iz računovodskih izkazov. Uporabljata se naslednji izračun in vir podatkov:

1. Vrednost skupnega prihodka

a. Izračun vrednosti tržne proizvodnje po sistemu prihodka

Vrsta proizvodov in storitev	1 Obseg pridelave (ha, št. glav ...)	2 Povprečni pridelek (kg/ha, mlečnost, prirast, ...) iz kataloga kalkulacij	3 Količina pridelka iz kataloga kalkulacij/ storitve navedi enoto (1x2)	0 Enota mere	4 Cena na enoto (EUR/enoto)	5 Vrednost PRIHODKA-EUR (3x4))	6 Skupaj spremenljivi stroški po vrstah proizvodov in storitev
.....							
.....							
.....							
Neposredna in izravnalna plačila							
Kmetijstvo skupaj							
Dopolnilna dejavnost							
Gozdarstvo							
SKUPAJ (Kmetijstvo, gozdarstvo in dopolnilna dejavnost)							
a) ostali spremenljivi stroški:elektrika, voda, telefon, delovna obleka, pisarniški material, članarina, ipd							
b) najemnine za zemljišča							
c) Stroški najete delovne sile							
č) Plačane obresti za posojila, ki se nanašajo na kmetijsko dejavnost							

Vir podatkov: katalog kalkulacij JSKS

b. Izračun vrednosti tržne proizvodnje po sistemu pokritja

Vrsta proizvodov in storitev	1 Obseg pridelave (ha, št. glav ...)	2 Povprečni pridelek (kg/ha, mlečnost, prirast, ...) iz kataloga kalkulacij	3 Količina pridelka iz kataloga kalkulacij/ storitve navedi enoto (1x2)	0 Enota mere	4 Cena na enoto (EUR/enoto)	5 Vrednost PRIHODKA-EUR (3x4))	6 Pokritje na enoto (Pokritje/ha, glavo, ...)	7 Pokritje po vrstah proizvodov in storitev (1x6)
.....								

.....								
.....								
Neposredna in izravnalna plačila								
Kmetijstvo skupaj								
Dopolnilna dejavnost								
Gozdarstvo								
SKUPAJ (Kmetijstvo, gozdarstvo in dopolnilna dejavnost)								
a) ostali spremenljivi stroški:elektrika, voda, telefon, delovna obleka, pisarniški material, članarina ipd.								
b) najemnine za zemljišča								
c) Stroški najete delovne sile								
d) Plačane obresti za posojila, ki se nanašajo na kmetijsko dejavnost								

Vir podatkov: katalog kalkulacij JSKS

c. **FADN: SE131 Skupni prihodek + SE600 Bilanca tekočih subvencij in davkov**

Vir podatkov: standardni rezultati FADN. Pri izračunu prihodka iz naslova nekmetijskih dejavnosti (dopolnilna dejavnost in gozdarstvo) se smiselno uporablja tabela iz 1. a točke;

d. **Kmetija, samostojni podjetniki posamezniki, gospodarska družba in zadruga:** Skupni bruto prihodek oziroma kosmati donos iz poslovanja se izračuna po naslednji enačbi:
Skupni bruto prihodek je = 1 + 2 - 3 + 4 + 5

Pri čemer pomeni:

- 1: čisti prihodki od prodaje,
- 2: povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje,
- 3: zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje,
- 4: usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve,
- 5: subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki ter drugi poslovni prihodki;

e. **Nepridobitna organizacija, ki je pravna oseba zasebnega prava (socialno podjetje):** Pri izračunu prihodkov se poleg prihodkov iz poslovanja iz prejšnje točke upoštevajo tudi poslovni prihodki iz naslova opravljanja dejavnosti negospodarskih javnih služb ter finančni prihodki.

Vir podatkov za vrednost skupnega prihodka iz 1. točke ter enoto vloženega dela iz 2. točke je izkaz poslovnega izida iz evidence AJPes.

Predpisane oblike bilanc za različne oblike delovanja kmetijskega gospodarstva so določene v Navodilu za knjiženje poslovnih dogodkov v kmetijski dejavnosti z vzpostavitvijo povezave med FADN in davčnim knjigovodstvom in temu ustrezen kontni načrt, ki je objavljeno na spletni strani MKGP, ter v prilogah k predpisu, ki ureja predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug, samostojnih podjetnikov posameznikov ter nepridobitnih organizacij, ki so pravne osebe zasebnega prava.

2. **Enota vloženega dela**

Pomeni obseg dela, ki ga opravi oseba, ki je zaposlena za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom v obdobju enega leta, oziroma eno polno delovno moč, ki znaša 1800 ur letno.

a. **FADN: SE 010,**

Vir podatkov: standardni rezultati FADN;

b. **Kmetija:** Enota vloženega dela se določi v skladu s 3. točko drugega člena te uredbe.

Vir podatkov: RKG, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije;

- c. **Samostojni podjetniki posamezniki, gospodarska družba in zadruga ter nepridobitna organizacija, ki je pravna oseba zasebnega prava (socialno podjetje):** povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju.

Vir podatkov: izkaz poslovnega izida iz evidence AJPEs.

II. Bruto dodana vrednost (BDV)

Bruto dodana vrednost je merilo ekonomske upravičenosti naložbe za naložbe do 15.000 eurov skupne priznane vrednosti (majhne naložbe). Pri izračunu BDV se upošteva predvidena vrednost tržne proizvodnje v letu zaključka naložbe na podlagi pokritja. BDV se izračuna po naslednjih enačbah:

- $BDV = 1-2-3$, oziroma
- $BDV = 4-3$

Pri čemer pomeni:

- 1: Skupni bruto prihodek oziroma kosmati donos iz poslovanja;
- 2: skupaj sprejemljivi stroški po vrstah proizvodov in storitev;
- 3: ostali stroški ($a+b+c+d$) iz tabele k točki 1a;
- 4: Pokritje po vrstah proizvodov skupaj.

III. Razmerje med letnimi prihodki iz podprte dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu in višino naložbe brez DDV

Kazalnik se uporablja za zahtevne naložbe, pri čemer se ocenjuje se vrednost razmerja (količnik) med letnimi prihodki iz kmetijske dejavnosti, vključno z vrednostjo dodeljenih neposrednih in izravnalnih plačil v letu pred objavo javnega razpisa. Višje razmerje pomeni dolgoročno sposobnost upravičenca, da izvede naložbo.

IV. Neto sedanja vrednost (NSV)

Neto sedanjo vrednost se izračuna tako, da od razlike med diskontiranim denarnim tokom vseh prilivov in diskontiranim denarnim tokom vseh odlivov naložbe, odštejemo investicijske izdatke. S tem ko donose diskontiramo, vključimo časovno komponento in zato so zneski donosov in investicijskih izdatkov v različnih časovnih enotah primerljivi. Višino izbrane diskontne stopnje (oz. zahtevanega donosa investicije) izbere vlagatelj.

Pozitivna neto sedanja vrednost pomeni, da so donosi pri izbrani diskontni stopnji večji od investicijskih izdatkov, negativna sedanja vrednost pa pomeni, da vsota donosov ni dovolj velika, da bi se z njo nadomestili investicijski izdatki.

Vir podatkov za izračun so lahko Katalog kalkulacij JSKS oziroma podatki iz poslovanja dobljeni iz knjigovodstva FADN oziroma podatki iz računovodskih izkazov.

Neto sedanjo vrednost izračunamo po naslednji enačbi:

$$NSV = \frac{D_1}{1+i} + \frac{D_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{D_n}{(1+i)^n} - I_0 = \left(\sum_{k=1}^n \frac{D_k}{(1+i)^k} \right) - I_0$$

Pri čemer pomeni:

- NSV = neto sedanja vrednost,
D_k=donos v k-tem obdobju, k=1.2...n,
I_k=vlaganja v k-tem obdobju,
I=diskontna stopnja (zahtevan donos),
1/(1+i)=diskontni faktor,

N=ekonomska doba naložbe.

V. Interna stopnja donosnosti (ISD)

Interna stopnja donosnosti je stopnja, pri kateri je neto sedanja vrednost enaka 0. Vir podatkov za izračun ISD so lahko Katalog kalkulacij JSKS oziroma podatki iz poslovanja dobljeni iz knjigovodstva FADN oziroma podatki iz računovodskih izkazov. Pri izračunu ISD se upoštevajo samo načrtovani donosi investicije, na katere morebitno dodeljena sredstva nimajo nobenega učinka, zato se pri izračunu ISD dodeljena sredstva ne upoštevajo.

Interna stopnja donosnosti se izračuna po naslednji enačbi:

$$\frac{D_1}{1+i^*} + \frac{D_2}{(1+i^*)^2} + \dots + \frac{D_n}{(1+i^*)^n} - I_0 = 0$$

Pri čemer pomeni:

D_k=donos v k-tem obdobju, k=1.2...n,
I_k=vlaganja v k-tem obdobju,
I=diskontna stopnja (zahtevan donos),
1/(1+i)=diskontni faktor.

Vrednost načrtovanih donosov investicij se ugotovi na podlagi poslovanja kmetije oziroma podjetja z investicijo ali brez investicije. Učinek investicije se izračuna na podlagi načrtovanja denarnih tokov investicije.

VI. Ekonomski učinek javnih sredstev

Merilo ekonomski učinek javnih sredstev je količnik med neto sedanjo vrednostjo projekta (pri 5 odstotkov obrestni meri) in višino zaprošenih nepovratnih sredstev. Pri izračunu neto sedanje vrednosti se ne upošteva morebitna dodelitev sredstev. Število točk se določi po linearni lestvici in je na celo vrednost zaokroženo na dvajsetkratnik razmerja med vrednostjo NSV projekta in zaprošenimi javnimi sredstvi.

VII. Gospodarnost poslovanja

Merilo gospodarnost poslovanja (velja za pravne osebe in s.p. posameznike) se izračuna iz količnika med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki od poslovanja. Podlaga za ocenitev so BON obrazci izdani s strani AJPes za preteklo leto, bilanca stanja za preteklo leto ter izkaz poslovnega izida za preteklo leto. Če je upravičenec univerzalni pravni naslednik, se pri ocenjevanju lahko upoštevajo podatki iz računovodskih izkazov prenesenega podjetja.

VIII. Sestavine poslovnega načrta za majhne naložbe

Sestavine poslovnega načrta za majhne naložbe, kot sestavnega dela vloge za pridobitev sredstev v okviru podukrepa podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva in podukrepa podpora za naložbe v predelavo oziroma trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 so:

a) opis kmetije oziroma podjetja (osebna izkaznica):

- opis kmetije oziroma podjetja: naziv, lokacija in proizvodna usmeritev;

b) podrobnejši opis naložbe:

- predstavitev naložbe,
- razlogi za odločitev o izvedbi naložbe;

c) proizvodnja in tehnologija:

- proizvodne zmogljivosti živilskega obrata,
- proizvodne zmogljivosti kmetijskega gospodarstva, vključno z kmetijskimi zemljišči v uporabi ter staležem živali,
- potreba po delovni sili: lastna in najeta delovna sila,
- povezanost s primarno proizvodnjo,
- oprema in tehnologija,
- drugi dejavniki vezani na proizvodnjo;

d) finančni vidik izvedbe naložbe

- predstavitev predračunske vrednosti naložbe,
- viri financiranja,
- terminski načrt;

e) finančna analiza:

- vrednost proizvodnje in izračun prihodka iz podprte dejavnosti po sistemu prihodka oziroma pokritja,
- izračun bruto prihodka in bruto dodane vrednosti kmetijskega gospodarstva oziroma živilsko predelovalnega obrata na enoto vloženega dela.

IX. Sestavine poslovnega načrta za enostavne in zahtevne naložbe

1. Sestavine poslovnega načrta za enostavne in zahtevne naložbe na kmetijah, kmetijah z dopolnilno dejavnostjo in agrarnih skupnostih na podlagi pogodbe, kot sestavnega dela vloge za pridobitev sredstev v okviru podukrepa podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva in podukrepa podpora za naložbe v predelavo in/ali trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 so:

a) povzetek;

b) opis kmetije (osebna izkaznica):

- opis kmetije: naziv, lokacija in proizvodna usmeritev,
- vizija, strategije, cilji in dolgoročni razvoj;

c) analiza dejavnosti:

- predstavitev dejavnosti,
- sezonski dejavniki,
- nabava in distribucija;

d) analiza ciljnih trgov:

e) konkurenca;

f) trženje;

g) podrobnejši opis naložbe:

- predstavitev naložbe,
- razlogi za odločitev o izvedbi naložbe;

h) proizvodnja in tehnologija:

- delovna sila: lastna in najeta delovna sila,
- kmetijska zemljišča v uporabi,
- zgradbe,
- stalež živali;

i) finančni vidik izvedbe naložbe

- predstavitev predračunske vrednosti naložbe,
- viri financiranja,
- trenutno stanje zadolženosti;

j) finančna analiza:

- vrednost proizvodnje in izračun prihodka iz podprte dejavnosti po sistemu prihodka oziroma pokritja,
 - izračun bruto prihodka kmetijskega gospodarstva na enoto vloženega dela,
 - bilanca stanja po zaključeni naložbi,
 - bilanca uspeha,
 - finančni tok,
 - dinamične ocene uspešnosti naložbe: neto sedanja vrednost in interna stopnja donosnosti.
2. Sestavine poslovnega načrta pri enostavnih in zahtevnih naložbah za gospodarske družbe, zadruge, zavode ter samostojne podjetnike posameznike v okviru podukrepa podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva, podukrepa podpora za naložbe v predelavo oziroma trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov ter operacije naložbe v pred industrijsko predelavo lesa iz podukrepa podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženja gozdnih proizvodov, so:
- a) povzetek;**
- b) opis podjetja (osebna izkaznica):**
- ime podjetja in pravna oblika,
 - vizija, strategije, cilji, dolgoročni razvoj,
 - vodstvo podjetja,
 - lokacija podjetja,
 - razvojna faza podjetja,
 - izdelki in storitve podjetja,
 - druge informacije o podjetju;
- c) analiza dejavnosti:**
- ocena velikosti in trendi,
 - stopnja zrelosti,
 - občutljivost na gospodarske dejavnike,
 - sezonski dejavniki,
 - tehnološki dejavniki,
 - nabava in distribucija,
 - finančni dejavniki;
- d) analiza ciljnih trgov:**
- demografija / geografija,
 - psihografija,
 - nakupne navade,
 - občutljivost nakupov,
 - velikost in trendi na ciljnem trgu;
- e) konkurenca:**
- konkurenčni položaj,
 - struktura tržnih deležev,
 - vstopne ovire,
 - strateške priložnosti;
- f) trženje:**
- sporočilo podjetja,
 - prodajne aktivnosti,
 - tržno komuniciranje,
 - strateška partnerstva,
 - prodajno osebje in struktura,
 - prodajne predpostavke in napovedi,
 - utemeljitev obstoja običajnih prodajnih možnosti,

- multiplikativni učinki na druge gospodarske subjekte in širše okolje;

g) proizvodnja in tehnologija:

- predstavitev nameravane investicije,
- proizvodne zmogljivosti živilskega oziroma lesno predelovalnega obrata,
- proizvodne zmogljivosti kmetijskega gospodarstva, vključno z kmetijskimi zemljišči v uporabi ter staležem živali,
- povezanost s primarno proizvodnjo,
- načrt proizvodnje,
- oprema in tehnologija,
- potrebe po delovni sili,
- upravljanje z zalogami,
- nabava in distribucija,
- izpolnjevanje naročil in odnosi s kupci,
- raziskave in razvoj,
- izkoriščanje razpoložljivih zmogljivosti,
- kontrola kakovosti,
- varnost in zdravje pri delu, ekologija,
- informacijski sistem kot podpora vodenju,
- drugi dejavniki vezani na proizvodnjo;

h) vodenje in organizacija:

- ključni kadri,
- vodstvo podjetja,
- zunanji svetovalci in strokovnjaki,
- potrebe po dodatnih kadrih,
- organigram,
- kultura podjetja / stil vodenja;

i) finančna analiza:

- predstavitev neposrednih učinkov investicije:
 - finančni vidik izvedbe naložbe (predračunska vrednost naložbe, viri financiranja ter trenutno stanje zadolženosti),
 - terminski načrt,
 - neto sedanja vrednost projekta,
 - interna stopnja donosnosti,
- izkazi uspehov (z investicijo, brez investicije in razlika med njima),
- izkaz denarnih tokov,
- bilanca stanja (z investicijo, brez investicije in razlika med njima),
- analiza točke preloma,
- predpostavke projekcij,
- uporaba sredstev.